

บทความวิจัย (ก.ค. - ธ.ค. 2562)

การลดต้นทุนการปรับปรุงฟาร์มของสมาชิกสหกรณ์โคนมในจังหวัดอุบลราชธานี

วรณูช กุอุทา, สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนการปรับปรุงฟาร์มของสมาชิกสหกรณ์โคนมในจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการปรับปรุงฟาร์มของสมาชิกสหกรณ์โคนมในจังหวัดอุบลราชธานีและทำให้ทราบแนวทางในการลดต้นทุนการปรับปรุงฟาร์มของสมาชิกสหกรณ์โคนมในจังหวัดอุบลราชธานี โดยผู้ศึกษาได้ใช้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 ราย โดยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นแนวทางการตั้งคำถาม โดยผู้วิจัยเป็นหัวหน้าทีมในการลงพื้นที่ทุกครั้ง ๆ ละ 1 ฟาร์ม โดยการสัมภาษณ์รายบุคคล/ (ฟาร์ม) ต้นทุนการทำฟาร์มโคนม ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการลงทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ทั้งสิ้น 367,793.97 บาท โดยค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรก 544,680 บาท สำหรับค่าใช้จ่ายดำเนินงานตั้งแต่ปีที่ลงทุนเริ่มแรกจนถึงปีที่ 10 เท่ากับ 1,622,630.51 บาท ผลตอบแทนจากการทำฟาร์มโคนมตลอดอายุโครงการ 10 ปี การลงทุนของเกษตรกรในฟาร์มนำร่องได้รับผลตอบแทนหรือรายได้ทั้งหมดเท่ากับ 13,694,128.73 โดยเป็นรายได้จากการจำหน่ายนํ้านมดิบเท่ากับ 12,471,050.45 บาท และเป็นรายได้จากการจำหน่ายมูลโค 1,223,078 บาท จากการวิเคราะห์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุน พบว่า ใช้ระยะเวลาคืนทุน 3 ปี 11 เดือน 3 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 5,889,371.01 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่าศูนย์อัตราผลตอบแทนของโครงการ (IRR) เท่ากับร้อยละ 7.48 ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ย ณ เดือนมีนาคม 2561 แนวทางการลดต้นทุนการปรับปรุงฟาร์มของสมาชิกสหกรณ์โคนมในจังหวัดอุบลราชธานี ควรมีการจัดการเงินทุนเพื่อสนับสนุนเกษตรกร รวมถึงการอบรมเกษตรกรก่อนการเลี้ยงก่อนที่จะเริ่มต้นเลี้ยงโคนมจากกรมปศุสัตว์และศึกษาวิธีการเลี้ยงและเทคนิคใหม่ ๆ และภาครัฐควรเข้ามาควบคุมราคาอาหาร พร้อมทั้งส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์ในประเทศ เพื่อเป็นการลดปัญหาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรเอง ในส่วนของเกษตรกรควรระวังสุขภาพแลฟาร์มโคนมให้สะอาด เพื่อให้สุขภาพของโคนมดีทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการรักษาโรคของโคนม ซึ่งผลโดยตรงต่อคุณภาพนํ้านมดิบ และทำให้เกษตรกรได้รับราคานํ้านมดิบที่สูงสุดตามราคาตลาด

คำสำคัญ: การลดต้นทุน ฟาร์มโคนม ระยะเวลาคืนทุน อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน

Received: May 4, 2019, Revised May 8, 2019, Accepted May 31, 2019

Reducing the cost of improving the farm of dairy cooperative members

In Ubon Ratchathani Province

Woranuch Kuutha, Accounting Program, Ubon Rachathain Rajbhat University

Abstract

The purpose of this research was to know the cost and return of farm improvement of dairy cooperative members in Ubon Ratchathani Province In order to know the problems

and obstacles in improving the farm of dairy cooperative members in Ubon Ratchathani Province and to know the ways to reduce the cost of farm improvement of dairy cooperative members in Ubon Ratchathani Province. In-depth interviews and observations were used of 5 cases by collecting data using interview form Is a way to ask questions By the researcher being the team leader in every area, 1 farm each time by individual interviews / (farms).

The results showed that The cost of dairy farming consists of investment expenses and operating expenses of 367,793.97 baht, with the investment cost starting at 544,680 baht for operating expenses from the first investment year until the 10th year Equal to 1,622,630.51 baht, returns from dairy farming Throughout the 10-year project life, farmers' investment in pilot farms Receive all returns or income equal to 13,694,128.73 Which is the revenue from the sale of raw milk is equal to 12,471,050.45 baht and is the revenue from the sale of 1,223,078 baht of cow dung More than zero, the rate of return of the project (IRR) is equal to 7.48% which is the interest rate as of March 2018. Guidelines for cost reduction for farm improvement of dairy cooperative members in Ubon Ratchathani province. First, there should be financing to support farmers. Including training the farmer before raising before starting dairy farming from the Department of Livestock Development and studying new farming methods and techniques. Second, the government sector should come to control food prices. As well as promoting consumption of products in the country In order to reduce problems that occur with agriculture it self and Agriculture should keep the dairy farm clean. In order to improve the health of dairy cows, reducing the cost of treating diseases of dairy cows Which directly affects the quality of raw milk And make agriculture receive the highest raw milk price according to the market price.

Keywords: Cost reduction, dairy farm, payback period, return on investment

คำขอบคุณ: งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

บทนำ

การบริหารต้นทุนที่ดีถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรที่มีลักษณะเป็นกิจการขนส่งสินค้าอุปโภคบริโภคที่มีคู่แข่งเป็นจำนวนมาก อีกทั้งมีผู้ประกอบการรายใหม่ ๆ พร้อมจะเข้ามาแข่งขันในอุตสาหกรรมตลอดเวลา การสร้างมูลค่าเพิ่มจากสิ่งที่มีอยู่โดยไม่ต้องลงทุนในทรัพยากรเพิ่มเติมถือเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้นประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (WTO) และจัดทำข้อตกลงทางการค้าเสรีกับประเทศออสเตรเลียซึ่งมีผลบังคับตามสัญญาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 และกับประเทศนิวซีแลนด์ซึ่งจะมีผลบังคับตามสัญญาตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2548 นั้นทำให้ประเทศไทยต้องปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบที่อาจจะเกิดโดยเฉพาะอาชีพการเลี้ยงโคนมเพราะทั้ง

สองประเทศอยู่ในกลุ่มผู้นำการผลิตสินค้าผลิตภัณฑ์นมส่งออกจำหน่ายทั่วโลกและมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าการผลิตที่นมดิบของเกษตรกรในบ้านเราโดยผลิตภัณฑ์นมที่ส่งมาจำหน่ายส่วนใหญ่จะมาเป็นรูปผลิตภัณฑ์นมผงซึ่งสามารถนำมาผลิตเป็นนมพร้อมดื่มแทนนมดิบภายในประเทศและมีราคาถูกกว่าได้ทำให้ผู้ประกอบการแปรรูปนมดิบชอบใช้เพราะมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าการใช้นมดิบภายในประเทศและยังเก็บรักษาได้ง่าย

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาของกระทรวง (Road map) ซึ่งมีโครงการสำคัญคือการปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตร ด้านสินค้าพืช ปศุสัตว์ และประมง ประกอบกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (พลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ) ได้มอบนโยบายเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2558 เน้นให้ความสำคัญในเรื่องการลดต้นทุนการผลิต โดยมีหลักการคือการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต อาทิ ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด มีการผลิตร่วมกันเป็นกลุ่มและมีการเชื่อมโยงกับตลาดเพื่อบริหารจัดการให้เกิดสมดุลระหว่างอุปทานและอุปสงค์ของสินค้า แก้ปัญหาเรื่องสินค้าล้นตลาดและราคาสินค้าเกษตรกรตกต่ำ โครงสร้างภาคเกษตรของไทย เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรขนาดเล็ก และเป็นการผลิตที่มีลักษณะต่างคนต่างทำ การดำเนินการลักษณะดังกล่าวทำให้ภาคเกษตรต้องเผชิญกับปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกร เช่น ปัญหาด้านต้นทุนการผลิต ได้แก่ ค่าพันธุ์ ค่าปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ค่าใช้จ่ายของเครื่องจักรกลการเกษตร และค่าจ้างแรงงานด้านการเกษตร รวมทั้งปัญหาการขาดอำนาจการต่อรองของเกษตรกรตลอดกระบวนการผลิต (Production Process) การจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) และปัญหาด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่ยังไม่เข้าถึงตัวเกษตรกรได้เท่าที่ควร (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2559) เพื่อความยั่งยืนในอาชีพการเลี้ยงโคนมทำให้ได้รับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจได้ดีเกษตรกรจำเป็นต้องปรับตัวและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการฟาร์มเพื่อลดต้นทุนการผลิตที่นมดิบที่มีผลโดยตรงต่อผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการเลี้ยงโคนมซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยได้แก่ตัวเกษตรกรเอง ระบบการจัดการฟาร์มระบบการเลี้ยงและการให้อาหารระบบการป้องกันโรคระบาดสัตว์และการดูแลสุขภาพสัตว์เป็นต้น

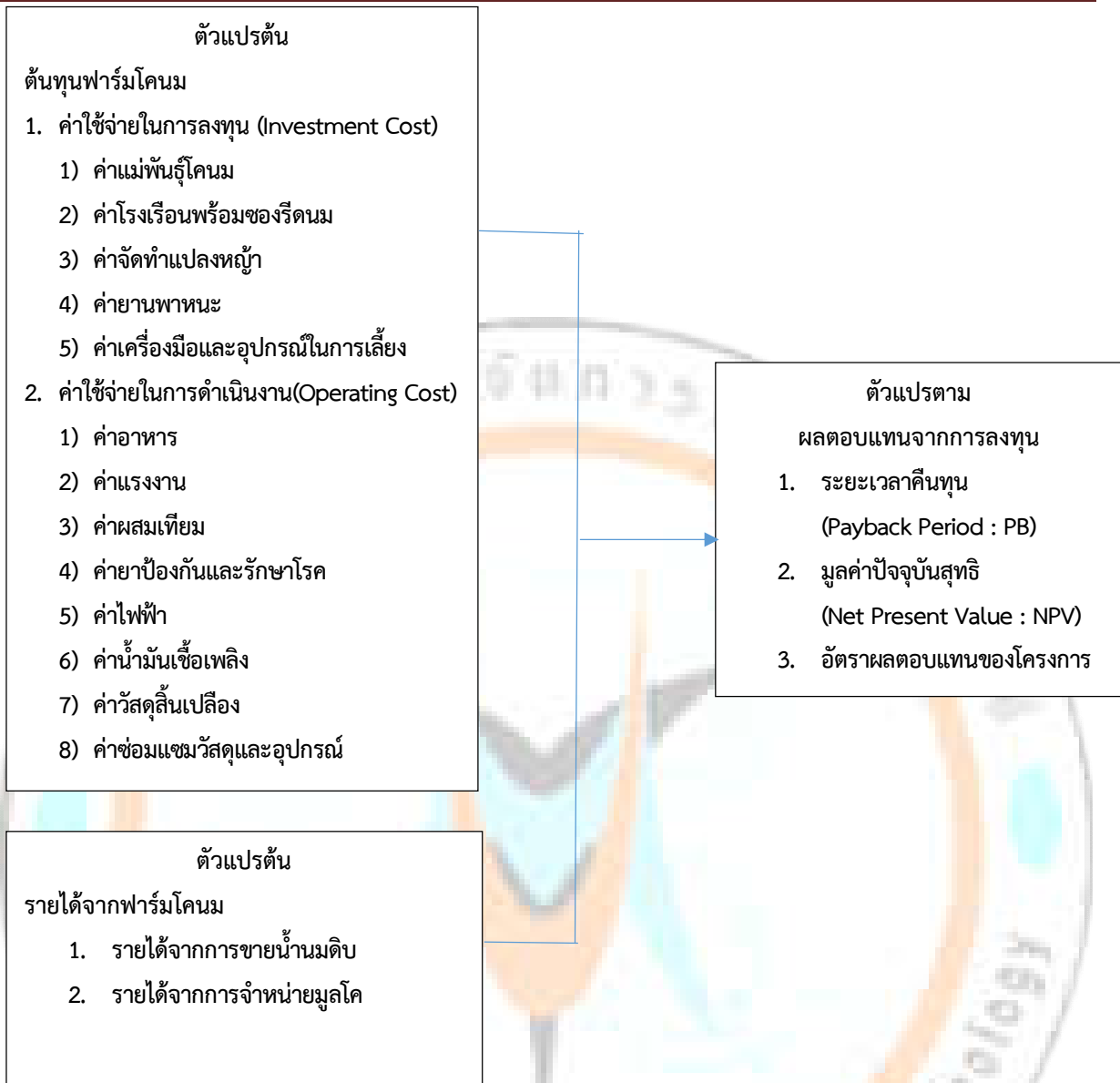
จากการวิเคราะห์ต้นทุนที่เกิดขึ้นในการปรับปรุงฟาร์มโคนมของเกษตรกรนั้นเพื่อศึกษาความเป็นไปได้และผลตอบแทนในการลงทุนและลดต้นทุนในการปรับปรุงฟาร์ม สามารถเป็นข้อมูลในการปรับปรุงรูปแบบการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันกับนานาประเทศได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการปรับปรุงฟาร์มโคนมของเกษตรกรในจังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการลงทุนการปรับปรุงฟาร์มโคนมของเกษตรกรในจังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อหาแนวทางการลดต้นทุนในการลงทุนการปรับปรุงฟาร์มโคนมของเกษตรกรในจังหวัดอุบลราชธานี

กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ มาศึกษาเพื่อเป็นการกำหนดกรอบแนวคิดและตัวแปรโดยมุ่งที่จะทำการวิจัยเรื่องการลดต้นทุนการปรับปรุงฟาร์มของสมาชิกสหกรณ์โคนมในจังหวัดอุบลราชธานีดังนี้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์โคนมในจังหวัดอุบลราชธานีโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์โคนมในจังหวัดอุบลราชธานี
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการสัมภาษณ์กลุ่มเกษตรกรสมาชิกสหกรณ์โคนมในจังหวัดอุบลราชธานี โดยอาศัยแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่

- ส่วนที่ 1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโคนม
- ส่วนที่ 2 ศึกษาข้อมูลด้านต้นทุนในการทำฟาร์มโคนม
- ส่วนที่ 3 ศึกษาข้อมูลด้านรายได้จากการทำฟาร์มโคนม
- ส่วนที่ 4 สภาพปัญหาและอุปสรรคในการทำฟาร์มโคนม
- ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับและหน่วยงานที่นำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ทำให้ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนการปรับปรุงฟาร์มของสมาชิกสหกรณ์โคนมในจังหวัด

อุบลราชธานี

2. ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการปรับปรุงฟาร์มของสมาชิกสหกรณ์โคนมในจังหวัดอุบลราชธานี
3. ทำให้ทราบแนวทางในการลดต้นทุนการปรับปรุงฟาร์มของสมาชิกสหกรณ์โคนมในจังหวัดอุบลราชธานี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสัมภาษณ์กลุ่มเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์โคนมในจังหวัดอุบลราชธานี การเลือกพื้นที่ในการศึกษาใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 ราย โดยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นแนวทางการตั้งคำถาม โดยผู้วิจัยเป็นหัวหน้าทีมในการลงพื้นที่ทุกครั้ง ๆ ละ 1 ฟาร์ม โดยการสัมภาษณ์รายบุคคล (ฟาร์ม)

ตารางที่ 1 ชื่อสมาชิกและที่ตั้งฟาร์ม

ที่	ชื่อสมาชิก	ที่ตั้งฟาร์ม / เบอร์โทรศัพท์
1	นายอาณาจักร โคบาลอีสาน	59 ม 4 ต.โขง อ.น้ำยืน จ.อุบลฯ
2	นางทัชชา รักษาสุข	323 ม 9 ต.คำขวาง อ.วารินชำราบ จ.อุบลฯ
3	นางนิชกานต์ แต่ใหม่	104 ม 3 ต.ท่าช้าง อ.สว่างวีระวงศ์ จ.อุบลฯ
4	นายสมชัย สวัสดิพันธ์	บ.นาสะแบง ต.หนองกินเพล อ.วารินชำราบ จ.อุบลฯ
5	ตต.ขวัญใจ ประทุมพิมพ์	191 ม.11 ต.สว่าง อ.สว่างวีระวงศ์ จ.อุบลฯ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการลดต้นทุนการปรับปรุงฟาร์มของสมาชิกสหกรณ์โคนมในจังหวัดอุบลราชธานี ดำเนินการดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้อง
2. วิเคราะห์ต้นทุนจากการทำฟาร์มโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนมในจังหวัดอุบลราชธานี โดยแบ่งเป็นต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร
3. วิเคราะห์รายได้จากการทำฟาร์มโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนมในจังหวัดอุบลราชธานี
4. วิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนทำฟาร์มโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนมในจังหวัดอุบลราชธานีด้วยเกณฑ์การ

ตัดสินใจลงทุน คือ

- 4.1 ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period: PB)
- 4.2 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV)
- 4.3 อัตราผลตอบแทนในโครงการ (Internal Rate of Return : IRR)

4.4 การวิเคราะห์สถานการณ์โคนมของเกษตรกรสหกรณ์โคนม จังหวัดอุบลราชธานี โดยวิธี SWOT Analysis

ผลการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไป พบว่า ระยะเวลาเริ่มทำฟาร์มโคนม 5 – 10 ปี มีจำนวนกลุ่มสมาชิกที่ช่วยเหลือโคนมจำนวน 5 ราย แหล่งเงินทุนจากการทำฟาร์มโคนมจะเป็นการกู้จากภายนอก ซึ่งเป็นของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร การถือครองที่ดินในส่วนของโรงเรือนและแปลงหญ้าจะเป็นของตนเอง พันธุ์โคนมที่นำมาเลี้ยงจะเป็นพันธุ์ Thai Friesian โดยจำทำการเลี้ยงแบบแบบปล่อย แยกคอก แหล่งที่มาของอาหารหยาบจะเป็นของตนเองและจากแหล่งธรรมชาติ อาหารข้นจะเป็นอาหารสำเร็จรูปที่ซื้อจากสหกรณ์โคนมจังหวัดอุบลราชธานี เท่านั้น

1. ต้นทุนการทำฟาร์มโคนม

ต้นทุนการทำฟาร์มโคนม ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการลงทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทั้งสิ้น 367,793.97 บาท โดยค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรก 544,680 บาท สำหรับค่าใช้จ่ายดำเนินงานตั้งแต่ปีที่ลงทุนเริ่มแรกจนถึงปีที่ 10 เท่ากับ 1,622,630.51 บาท

2. ผลตอบแทนจากการทำฟาร์มโคนม

ตลอดอายุโครงการ 10 ปี การลงทุนของเกษตรกรในฟาร์มนาร่อง ได้รับผลตอบแทนหรือรายได้ทั้งหมดเท่ากับ 13,694,128.73 โดยเป็นรายได้จากการจำหน่ายน้ำนมดิบเท่ากับ 12,471,050.45 บาท และเป็นรายได้จากการจำหน่ายมูลโค 1,223,078 บาท

3. การตัดสินใจลงทุนทำฟาร์มโคนม

จากการวิเคราะห์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุน พบว่า ใช้ระยะเวลาคืนทุน 3 ปี 11 เดือน 3 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 5,889,371.01 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่าศูนย์อัตราผลตอบแทนของโครงการ (IRR) เท่ากับร้อยละ 7.48 ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ย ณ เดือนมีนาคม 2561

อภิปรายผล

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไป พบว่า ระยะเวลาเริ่มทำฟาร์มโคนม 5 – 10 ปี มีจำนวนกลุ่มสมาชิกที่ช่วยเหลือโคนมจำนวน 5 ราย แหล่งเงินทุนจากการทำฟาร์มโคนมจะเป็นการกู้จากภายนอก ซึ่งเป็นของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร การถือครองที่ดินในส่วนของโรงเรือนและแปลงหญ้าจะเป็นของตนเอง พันธุ์โคนมที่นำมาเลี้ยงจะเป็นพันธุ์ Thai Friesian โดยจำทำการเลี้ยงแบบแบบปล่อย แยกคอก แหล่งที่มาของอาหารหยาบจะเป็นของตนเองและจากแหล่งธรรมชาติ อาหารข้นจะเป็นอาหารสำเร็จรูปที่ซื้อจากสหกรณ์โคนมจังหวัดอุบลราชธานี เท่านั้น โดยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นแนวทางการตั้งคำถาม โดยผู้วิจัยเป็นหัวหน้าทีมในการลงพื้นที่ทุกครั้ง ๆ ละ 1 ฟาร์ม โดยการสัมภาษณ์รายบุคคล/ (ฟาร์ม)

ต้นทุนการทำฟาร์มโคนม ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการลงทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทั้งสิ้น 367,793.97 บาท โดยค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรก 544,680 บาท สำหรับค่าใช้จ่ายดำเนินงานตั้งแต่ปีที่ลงทุนเริ่มแรกจนถึงปีที่ 10 เท่ากับ 1,622,630.51 บาท ผลตอบแทนจากการทำฟาร์มโคนม ตลอดอายุโครงการ 10 ปี การลงทุนของเกษตรกรในฟาร์มนาร่อง ได้รับผลตอบแทนหรือรายได้ทั้งหมดเท่ากับ 13,694,128.73 โดยเป็นรายได้จากการจำหน่ายน้ำนมดิบเท่ากับ 12,471,050.45

บาท และเป็นรายได้จากการจำหน่ายมูลโค 1,223,078 บาท จากการวิเคราะห์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุน พบว่า ใช้ระยะเวลาคืนทุน 3 ปี 11 เดือน 3 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 5,889,371.01 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่าศูนย์อัตราผลตอบแทนของโครงการ (IRR) เท่ากับร้อยละ 7.48 ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ย ณ เดือนมีนาคม 2561

แนวทางการลดต้นทุนการปรับปรุงฟาร์มของสมาชิกสหกรณ์โคนมในจังหวัดอุบลราชธานี ควรมีการจัดการเงินทุนเพื่อสนับสนุนเกษตรกร รวมถึงการอบรมเกษตรกรก่อนการเลี้ยงก่อนที่จะเริ่มต้นเลี้ยงโคนมจากกรมปศุสัตว์และศึกษาวิธีการเลี้ยงและเทคนิคใหม่ ๆ และภาครัฐควรเข้ามาควบคุมราคาอาหาร พร้อมทั้งส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์ในประเทศ เพื่อเป็นการลดปัญหาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรเอง ในส่วนของเกษตรกรควรรักษาดูแลฟาร์มโคนมให้สะอาด เพื่อให้สุขภาพของโคนมดีทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการรักษาโรคของโคนม ซึ่งผลโดยตรงต่อคุณภาพน้ำนมดิบ และทำให้เกษตรกรได้รับราคาน้ำนมดิบที่สูงสุดตามราคาตลาด

รายการอ้างอิง

- จิรพัฒน์ เจาประเสริฐวงศ์, 2543, การวิเคราะห์ต้นทุนอุตสาหกรรมและการจัดทำงบประมาณ, สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ด้านสุทธการพิมพ์, กรุงเทพฯ, หน้า 235-251.
- ชมพูช ชุณหทัย “ ต้นทุนและผลตอบแทนของการลงทุนผลิตเห็ดโคนญี่ปุ่นในอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ” การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2553
- ธัญญา วสุศรีและดวงพรรณ กริชชาญชัย ศฤงคารินทร์, 2550, การจัดการโซ่อุปทาน กรณีศึกษา ปฏิบัติการจากภาคธุรกิจ, ไอทีแอล เทรต มีเดีย, กรุงเทพฯ, หน้า 154-200.
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 2554 “อัตราดอกเบี้ยเงินกู้” ออนไลน์ เข้าถึงได้จาก : <http://www.baac.or.th/content-rate>.
- นฤพร ประเสริฐแสง, 2548, ต้นทุนในการตอบสนองลูกค้าต่อกิจกรรมโลจิสติกส์ กรณีศึกษาธุรกิจโทรศัพท์มือถือ, โครงการวิจัยปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ บัณฑิตวิทยาลัยการจัดการและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, หน้า 15-49
- แนวโน้มธุรกิจโคนมในอนาคต (2554)ออนไลน์ เข้าถึงได้จาก : <http://www.milkforthat.org> การสัมภาษณ์นายสำราญทองอินทร์ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมของฟาร์มนาร่องสหกรณ์โคนมวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว 20 มกราคม 2555 ประวัติการเลี้ยงโคนมในประเทศไทย 2554. ออนไลน์ เข้าถึงได้จาก : <http://www.farmthailand.com>
- วิริยะ ปานปรุ (2554) การตัดสินใจจ่ายลงทุน.กรุงเทพฯศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์, “รายงานการศึกษาอนาคตการเลี้ยงโคนมในประเทศไทย”
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2548, การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของไทย (เอกสารประกอบแผนแม่บทการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย), เพชรรุ่งการพิมพ์, กรุงเทพฯ, หน้า 1-2 .
- ส่งเสริมธุรกิจโคนมอย่างยั่งยืน 2552 โปรแกรมการให้อาหารโคนม. กรุงเทพฯ : มีเดียออฟกรีน กรุ๊ป จำกัด
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ 2547. การบัญชีต้นทุน 2 แนวคิดประยุกต์เพื่อการตัดสินใจเชิงการบริหาร Cost Accounting 2.กรุงเทพฯ : ท็อป/แมคกรอ-ฮิล,
- อรพุษา ศรีลาวงค์. “การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกยางพารา :กรณีศึกษา อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร” การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2551